

El Sínode proposa un camí: la gradualitat

Dij, 16/10/2014 per Pere Codina

[Els nous veïns de Diognet](#)

El dilluns 13, a la tarda, es presentava [el document](#) que reflectia l'estat de la reflexió. En el subtítol s'explicitava «Camí col·legial dels bisbes i implicació de tot el poble de Déu»: no es perd oportunitat per explicitar que «Sínode» vol dir això: «caminar junts», «camí col·legial».

Les intervencions de la setmana anterior havien desconcertat més d'un, pels parers contrastats que mostraven, i per la insistència i força amb què s'expressaven públicament individus i grups que no sintonitzaven gaire amb la línia que s'empeny «oficiosament» des de la direcció del Sínode. Amb titulars diferents premsa catòlica digital ben variada assenyalava «el front que —a les ordres de **Sodano** i **Müller**— estaven formant els conservadors per frenar el Sínode».

No eren aquests els únics temors que hi havia. **Sandro Magister** [va parlar](#) d'un «pre-sínode» que s'havia celebrat a Roma, del 2 al 4 d'octubre. Justa abans del Sínode que començava el dia 5. De fet, era la assemblea plenària del «Consilium Conferentiarum Episcoporum Europæ» que es reunia sota un lema: «La família i el futur d'Europa». Entre els participants, i al costat del cardenal **Péter Erdő**, president del CCEE i relator general del sínode; hi van tenir participació important alguns docents del «Pontifici Institut Joan Pau II per als Estudis sobre el Matrimoni i la Família». Convé tenir present que aquest Institut, que ha tingut molt de pes en els darrers papats, no es pot sentir gaire identificat amb els plantejaments de partida del Sínode. I de fer sembla que no s'ha comptat amb ell a l'hora de preparar i de desenvolupar el sínode. Segons això, com s'hauria d'interpretar l'assemblea prèvia? Seria potser un gest compensatori en ares d'un benèvol equilibri? Fos com fos, els temors estaven servits.

Però vet aquí que el dijous 9, es comença a parlar de «la llei de la gradualitat». I, efectivament, el dilluns 13, a la tarda es fa pública la «Relatio», que en parla en diverses ocasions. Pel que es va dient, la «llei de la gradualitat» no és cap invent del Sínode. N'han parlat **Joan XXIII** a la *Pacem in Terris*, **Pau VI** a la *Populorum progressio*, se n'havia parlat en el Sínode de l'any 1980 sobre la família, i sobretot, se'n parla en el document post-sinodal de **Joan Pau II** *Familiaris consortio*. «Llei de la gradualitat» no vol dir «gradualitat de la llei»: vol dir que es pren en consideració la incapacitat present de la persona que li dificulta de complir totes les exigències de la llei moral, mentre s'esforça gradualment per esdevenir capaç de complir-les demà d'una forma més plena.

Com [diu el jesuïta Alain Thomasset](#), president de l'Associació francesa de teòlegs per a l'estudi de la moral, la llei de la gradualitat «pot ajudar a desculpabilitzar el cristià que, malgrat els seus esforços, no aconsegueix de posar en la pràctica tota l'exigència ètica. També pot ajudar-lo a distingir l'ideal que s'ha d'aconseguir i el bé que sincerament va aconseguint de fer. És una llei assenyada, perquè posa les bases per a una millor comprensió pastoral de situacions difícils.»

Com és fàcil de suposar, no tothom entén tan positivament aquesta «llei». N'hi ha que hi veuen inconvenients per tots costats. És inevitable perquè en temes com aquests s'enfronten dues maneres contraposades d'entendre els fonaments de la

moral. En el fons ens trobem amb el mateix problema amb què es va trobar el Concili.

Efectivament, es va viure una situació semblant durant el Concili i més en concret qua es va discutir el text que acabaria sent el capítol sobre la «Obligació de fomentar la dignitat del matrimoni i de la família» (nn. 47-52). Es confrontaven dues visions contraposades de la moral: la moral clàssica, objectiva i normativa, basada en la «lleï natural» i la nova moral personalista, que posa com a criteri suprem la persona i la consciència. A l'aula conciliar, la majoria va imposar la línia personalista i d'acord amb aquests criteris es va aprovar l'esmentat capítol. En els despatxos vaticans la minoria va imposar la moral que pren com a fonament i criteri suprem la lleï natural... i la va concretar en l'encíclica *Humanae Vitae*. Algun dia en parlarem més extensament.

A propòsit d'aquesta situació l'esmentada entrevista del pare Thomasset a *La Croix* acaba dient: «Des de fa algunes dècades, l'escola personalista -que situa la persona humana al cor de la moral per tal de desenvolupar-la cap a una més gran dignitat- ha estat marginada en profit d'una escola d'interpretació de la lleï natural. Si aquesta visió personalista, entre altres, no és posada en valor, aquest Sínode corre el perill de no renovar gaire l'evangelització del matrimoni i de la família.»

De tota manera, podem dir ara per ara que una lectura atenta de la «[Relatio post disceptationem](#)», que ve a ser la proposta -per tant provisional- de la declaració final del Sínode, deixa un bon regust de boca. Hauria d'experimentar canvis molt profunds perquè no poguéssim mantenir la primera impressió que vàrem manifestar en el post anterior i és que comencem a respirar «aires nous (i bons) al Sínode de la Família».